

Nº REF.: AMU.02

Nº FITXA: 39

DENOMINACIÓ: Ambient carrer de Ferran Puig.

SITUACIÓ: C. FERRAN PUIG

DATA OBERTURA: 1846 Primera edificació (abans camí carreter).

DATA URBANITZACIÓ: 1924 La pavimentació, la xarxa de clavegueram de 1914.

TIPOLOGIA: AMU AMBIENTS D'INTERÈS URBÀ.

CONTEXT: Carrer que comunica la Plaça de la Vila amb tot el sector sudest. Juntament amb els carrers de Jaume Casanoves i Major formaren els eixos vertebradors del creixement del casc històric.

Trams: Tram únic.

Elements Catalogats: Els nº 8, 34, 36-42.

RÈGIM URBANÍSTIC:

Planejament Vigent: Transcripció del PGM a l'escala 1/2000 Refós.

Classificació: Sòl urbà (SU).

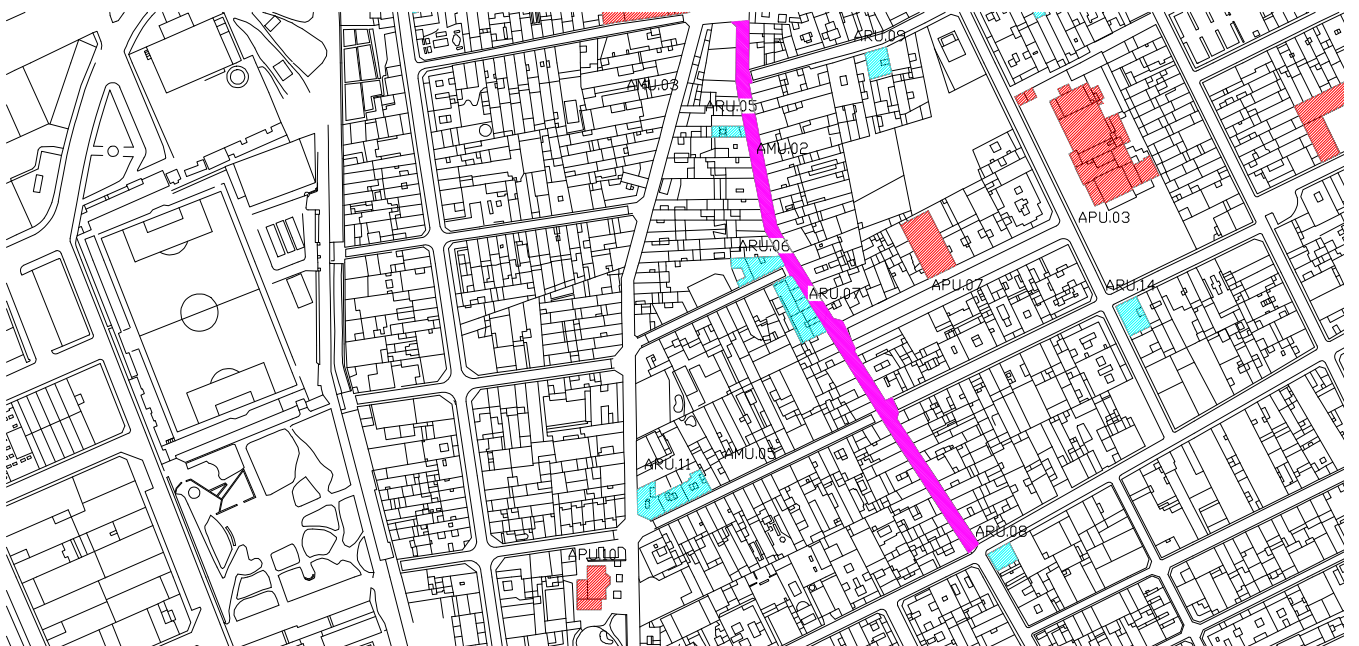
Qualificació: 12 Zona en sòl urbà, nucli antic de substitució de l'edificació antiga.

Afectacions:

Amplada: Sis metres.

Alçada edificable: Planta baixa i pis.

PLÀNOL DE SITUACIÓ Escala 1/5000

DESCRIPCIÓ:

Carrer més important del casc històric del municipi. Eix amb els edificis de caràcter representatiu que ha anat evolucionant cap a ús comercial. Originàriament braç mort del riu Llobregat que es convertí en camí (de la Bunyola) continuació del carrer Major.

De secció uniforme amb predomini de cases de planta baixa i un pis de quatre a cinc metres d'ample de parcel·la. Resten poques edificacions d'una sola planta. Excepcionalment es troben edificis de planta i dos pisos.

El traçat del carrer respon a un camí fet pel riu, i per tant no és tot recte. Petits trams rectes van girant progressivament cap a est.

DIFERENCIES TRAMS:

Donada la uniformitat de la secció i l'alçada de tot el carrer, no s'ha establert una divisió per trams.

EDIFICACIONS:

S'han diferenciat quatre grups d'edificis en funció de l'època de construcció:

GRUP 1. Primers assentaments, entre mitjans i finals del s. XIX.

GRUP 2. Edificacions de principis de segle XX.

GRUP 3. Edificacions construïdes entre 1910 i 1934.

GRUP 4. Intervencions construïdes a partir de 1935.

GRUP 1. El nº 6 de 1846, edifici que manté l'aspecte de les cases de cos del segle passat, amb clar predomini del ple sobre el buit i remat de la façana amb tortugada -avui recoberta- de recollida d'aigües de la coberta a dos vessants. Similar és el nº 33 construït al 1866.

Els nº19 i 21 construïts entre 1860 i 1861 conserven encara la tortugada ceràmica. Mentre que el nº19 s'ha malmès la composició en planta baixa, al nº21, d'amplada doble de parcel·la, mostra dues cases de cos simètriques.

GRUP 2. Dels edificis construïts a principis de segle destaquen el nº 31 de 1886-1906 construït sota les ordres de l'arquitecte municipal Rafael Palet, i el nº 48 de 1902-1904.

Aquests edificis presenten algunes semblances. Per una banda l'amplada de parcel·la (7,5m al nº31 i 10m. al nº 48) la qual cosa comportà la composició en tres franges verticals de forats a la façana. Per l'altra, a la planta primera no hi han balcons volats (nº48), o ni tan sols balcons (nº 31), fet inusual en aquests carrers.

Cal destacar la composició en planta baixa del nº 31 amb tres arcs de mig punt, el treball de fusteria i reixat dels portals i finestra ampitadora, així com el basament i brancals de pedra.

Els nº 75-77-79, construïts al 1909 són un clar exemple de cases de cos simètriques amb testera quasi cega -en exemples més moderns es resolen unitàriament les dues façanes de la cantonada-.

La característica principal de tots aquests elements ve representada per l'aparició de l'acroteri calat com a remat superior.

GRUP 3. La característica principal d'aquest grup d'edificis és la incorporació d'elements estètics, així com de la varietat tipològica, el que constata l'empenta constructiva d'aquests anys. També que en alguns casos es pensa des d'un inici amb la planta baixa per a ús comercial, amb pocs exemples on encara es conservi l'ús d'habitatge a ran de terra.

GRUP 3a. Els construïts abans de l'arribada d'Emili Gutiérrez Díaz com a arquitecte municipal,

GRUP 3b. Dels construïts durant la seva tasca entre els anys 1927 fins el 1934.

GRUP 3a. Destaca el nº 2 bis pels brancals de portes i finestres, l'arrebossat imitant carreus, la cornisa amb mènsules, i el remat amb gerros decoratius. Edifici construït entre 1910 i 1920 amb baixos comercials des de 1930.

El nº 8, la farmàcia, exemple d'edifici amb recursos estílistics i compositus notables que constata l'empenta econòmica i comercial del carrer.

Els nº 18-20 construït al 1924, cases de cos bessones, on s'ha malmés la planta baixa del nº 18, per l'ampliació del aparador comercial.

Per últim, d'aquesta època, el nº 53 construït entre 1918 i 1920 on el seu interès rau en la voluntat de resoldre la cantonada amb el remat massís esglaonat, record del de la façana principal.

GRUP 3b. Edificis construïts durant l'estada d'Emilio Gutiérrez Díaz com a arquitecte municipal.

El número 22 i el nº 43 construïts al 1928 i 1929. De la seves façanes en destaca la composició simètrica, els balcons i els remats superiors de les façanes. Igual que a la farmàcia (nº8), es tracta de cases entre mitgeres unifamiliars amb establiment comercial a la planta baixa.

El tram de carrer que agrupa els nº 23, 25, 27 i 29. Construïts als voltants de 1928. Mentre que el nº23 és un dels pocs exemples on amb l'amplada de casa de cos (5m), s'edifica un edifici plurifamiliar de planta baixa i dues plantes; els nº 25 i 27, construïts alhora, són cases simètriques unifamiliars amb baixos comercials. Per últim el nº 29 manté la composició de forats amb façana de casa de cos, amb la incorporació d'elements més treballats -dibuixat de la barana de ferro, arcs carpanells...-

Interessant és la casa de cos bessona amb parcel·la doble del nº 10-12, de 1929 amb falses finestres a la planta segona, solució excepcional en tot el carrer.

El nº 39, de 7m d'ample de parcel·la, s'opta per la simetria a la planta primera, fris amb esgrafiats de garlandes, dentellons, cornisa i ampit de barana de balustres. Destaca l'arrebossat de la façana imitant carreus. Es fa palès l'esforç compositiu per a mantenir el doble ús d'habitatge i d'aparcament referent a la composició de forats a nivell de planta baixa. Per últim, dins d'aquest grup, cal destacar els dos edificis plurifamiliars entre mitgeres d'amplada doble (10m) els nº 41 i nº 51 construïts al 1929 i 1930 respectivament. Mentre que la composició en planta baixa es parella en els dos casos: portal centrat i comercials a banda i banda; en les dues plantes superiors es força diferent. Tot i així es constata l'utilització d'elements nous -badalot de l'escala, esgrafiats centrals-propis de l'empenta econòmica del moment.

GRUP 4. Els edificis posteriors a 1934. Destaca el nº 36-42, intervenció de dimensions considerables on tot i essent un edifici d'habitatges, manté un grau de composició i estil molt acurat.

El nº 73 construït al 1953, ressalten els balcons amb barana de ferro i les obertures rematades amb arc rectilini refós i decorat amb rajola

esmaltada. Es desconeix l'autor del projecte inicial però les finestres imiten l'acabat de l'habitatge nº 10 del c/ Dr. Robert, obra d'Emilio Gutiérrez Díaz. El remat de la façana és una barbacana de teula àrab. El nº 80, de l'any 1947, signat per l'arquitecte Joaquim Moragas i Ixart, amb balcó de barana de gelosia ceràmica a la planta primera i tres finestres lligades a la planta segona rematades en arc de mig punt. Per últim, dins d'aquest grup, la casa en cantonada nº34 clar exponent de composició a la manera racionalista inusual en tota la vila.

DADES HISTÒRIQUES: El carrer de Ferran Puig és la perllongació del camí de la Bunyola, antic braç mort del riu Llobregat, que comunicava el nord amb el sud del Delta. L'inici de l'assentament humà "urbà" s'establí a la cruïlla de camins que es formà a l'actual Plaça de la Vila, des d'on sorgí l'actual carrer de Ferran Puig i abans dit de la Bunyola.

La propietat immediata de les terres situades a banda i banda de l'actual carrer era de Jaume Tos Barnola el qual establí casals a veïns pratencs amb la condició d'aixecar vivenda en un breu espai de temps. Les possessions de Tos anaven, a mitjans del XIX, des de la Plaça de la Vila al carrer Lo Gaiter del Llobregat, i des de el carrer de Jaume Casanovas fins el riu Llobregat. Dues edificacions encapçalaven aquestes propietats. La Torre Gran, o Mas Amigó (s. XIV), amb façana a l'actual c/ d'Ignasi Iglésias i avui enderrocada. I la Torre Xica (1750), amb façana a l'actual Passatge del Rector Martí i Piñol, avui també desapareguda.

Les primeres edificacions del carrer de Ferran Puig s'aixecaren al sud de l'actual Plaça de la Vila. La primera casa (el nº 6 d'avui) pròpiament del carrer es construï al 1846. L'aixecament d'aquestes edificacions a ponent, que tenien l'entrada per la Bunyola i la sortida per la Bufera (carrer Jaume Casanovas), serà constant al llarg de la centúria fins arribar al carrer de Santiago Rusiñol. El caràcter d'aquestes construccions va ser sempre artesanal i comercial.

Tres etapes destaquen del procés d'edificació: 1) 1846-1859 en què s'edifica a ponent. 2) 1859-1890 en què es comença a edificar a llevant després de convertir el camí d'accés al Mas Amigó en carrer (c/ d'Ignasi Iglésias). I 3) 1891-1893 en què es parcel·la les possessions de Torre Xica donant pas als carrers paral·lels a Ferran Puig cap al riu (Centre, Manuel Bertrand, Joan Maragall...) i al segon transversal a llevant (c/ Maurici Vilomara).

Al 1912 l'històric carrer de la Bunyola passà a dir-se de Ferran Puig en honor al gran propietari, industrial i advocat barceloní, que s'afavorí de les polítiques desamortitzadores dels liberals de mitjans del XIX. Al 1880 era el màxim propietari amb 872 mujades (431 hectàrees) la majoria d'elles al Districte rural de la Bunyola del Prat de Llobregat. Entre 1923 i 1924, el carrer de Ferran Puig s'urbanitzà amb la creació de voreres i amb la col·locació de llambordes de tal manera que perdé definitivament la seva aparença de camí (encara que no pel que fa al seu

traçat). La terra enfangada donà pas a la pedra sota la qual quedà amagada la primera xarxa de clavegueram públic, creada al 1914, que recollia les aigües residuals del mateix carrer i dels seus transversals a oest.

Les edificacions originals (encara en destaquen el número 6 i el bloc format pels números 11, 13, 17, 19 i 21) donaren pas a la dècada llarga que va de 1920 a 1936 a noves vivendes orientades especialment a l'activitat comercial.

La penúltima gran transformació del carrer es produí al 1941 quan a les propietats de Torre Xica, de Joaquim de Bolós, s'obrí un passatge (l'actual del Rector Martí i Piñol). El nou carrer, que connectava els carrers de Ferran Puig amb el del Centre, es parcel·là a la seva vorera nord la qual cosa suposà l'amputació parcial de Torre Xica.

I finalment, l'aparença actual de Ferran Puig, convertit en zona peatonal amb trànsit restringit de vehicles, és el resultat de la reforma soferta al 1992.

BIBLIOGRAFIA:

CODINA, Jaume, Història del carrer de Ferran Puig, El Prat, Associació de Veïns, 1981.

FONTS

DOCUMENTALS:

Fotografies d'època. Plànols de llicències i construcció.

N°80

N°48

N°22-24

N°20

N°18

Àmbit de protecció:	Tram de carrer que va des de la Plaça de la Vila fins als números 67 i 76, vora el carrer Santiago Rusiñol .
Intervencions necessàries:	No s'observen.
Propostes d'actuació:	Catalogats particularment els nº 8 (ARU.04), 34 (ARU.05), 36-42 (ARU.06). Edificis amb façanes a conservar parcialment: parells, els nº 2bis, 10, 18, 20, 22, 24 i 48; imparells, nº 23, 25, 27, 29, 31, 41, 43 i 51. La resta d'edificis del tram especificat de carrer seran considerats amb façanes a carrer substituïbles. S'han protegit petits trams homogenis, per exemple el tram comprès entre els números 18 al 24.
Consideracions sobre l'ús:	Caldria no afavorir la circulació rodada ni l'ús d'aparcament en tot el carrer, fomentant el caràcter comercial del carrer.
Normativa:	La regulació del tractaments de les façanes dels edificis inclosos en la present fitxa d'ambient urbà es farà en base als articles nº 30 i 31 ("Obres admeses") de la Normativa del present Pla Especial. Obligat compliment de la normativa existent de rètols i publicitat, per unificar-los al llarg del carrer.
Observacions:	El tram superior, fins a Madoz, és el més ric en patrimoni i té l'atractiu de la visual tancada que produeix el gir del carrer, insòlit al Prat, i de la proximitat a la plaça de la Vila. L'ús comercial es produeix bàsicament també en aquest tram.

Edifici catalogat

Façana a conservar

Façana substituïble

